

Rolnummer 6253
Arrest nr. 67/2016 van 11 mei 2016

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 70, tweede lid, van het Wetboek der successierechten, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters E. De Groot en J. Spreutels, en de rechters L. Lavrysen, A. Alen, T. Merckx-Van Goey, F. Daoût en T. Giet, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter E. De Groot,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 25 juni 2015 in zake Annemieke Bossaerts en Kathelijne Bossaerts tegen het Vlaamse Gewest, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 31 juli 2015, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 70, lid 2 W. Succ., in samenhang gelezen met artikel 7 W. Succ., de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, in zoverre het bepaalt dat de erfgenamen, algemene legatarissen en begiftigden in de nalatenschap van een rijksinwoner samen aansprakelijk zijn, ieder in verhouding tot zijn erfdeel, voor de gezamenlijke rechten en intresten verschuldigd door de legatarissen en begiftigden onder algemene titel of onder bijzondere titel, zelfs wanneer de eerstgenoemden niet de mogelijkheid hebben gehad zich ervan te vergewissen dat de laatstgenoemden de rechten en intresten zullen betalen die zij verschuldigd zijn op het legaat dat zij ontvingen op grond van artikel 7 W. Succ. ? ».

Memories zijn ingediend door :

- Annemieke Bossaerts en Kathelijne Bossaerts, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. K. Van Duyse en Mr. B. De Cock, advocaten bij de balie te Antwerpen;
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Derveaux, advocaat bij de balie te Brussel;
- de Waalse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Laurent en Mr. C. Servais, advocaten bij de balie te Brussel.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- Annemieke Bossaerts en Kathelijne Bossaerts;
- de Waalse Regering.

Bij beschikking van 13 januari 2016 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en F. Daoût te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 3 februari 2016 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 3 februari 2016 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

De vader van de eisende partijen voor de verwijzende rechter overleed op 1 januari 2009, en liet hen als enige wettelijke reservataire erfgenamen na. Hij kende, bij authentiek testament, een bijzonder legaat toe aan een derde persoon, die dat verwierp, zodat het geheel van de nalatenschap toekwam aan de eisende partijen voor de verwijzende rechter, ieder voor de helft.

De vader van de eisende partijen voor de verwijzende rechter had, gedurende de drie jaar vóór zijn overlijden, schenkingen gedaan aan derden. Die schenkingen zijn opgenomen in de aangifte van nalatenschap die door de verzoekende partijen voor de verwijzende rechter werd ingediend.

Met toepassing van artikel 7 van het Wetboek der successierechten worden die schenkingen gelijkgesteld met een legaat.

Nu de fiscale administratie van de begunstigde derden geen betaling heeft kunnen verkrijgen, vordert het Vlaamse Gewest, met toepassing van artikel 70 van het Wetboek der successierechten, van de twee eisende partijen voor de verwijzende rechter de betaling van de door de derden verschuldigde successierechten, wegens de schenkingen die zij ontvingen.

De eisende partijen hebben tegen het dwangschrift bezwaar ingediend bij de verwijzende rechter. Zij vragen in ondergeschikte orde dat de Rechtbank, rekening houdend met het arrest van het Hof nr. 162/2011 van 20 oktober 2011, een prejudiciële vraag zou stellen aan het Hof.

Daarop besluit de verwijzende rechter de hiervoor geciteerde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De raadsman van het Vlaamse Gewest heeft bij een schrijven van 18 september 2015 aan het Hof meegedeeld :

« dat voor de rechtbank van eerste aanleg afstand zal worden gedaan van de toepassing van art. 70 Wb. Succ.

Aldus wordt de gestelde prejudiciële vraag bij vonnis van 25 juni 2015, zonder voorwerp ».

Er is namens het Vlaamse Gewest geen memorie ingediend.

A.2.1. De eisende partijen voor de verwijzende rechter refereren in eerste instantie aan het hiervoor geciteerde schrijven van de raadsman van het Vlaamse Gewest van 18 september 2015.

Zij vragen dat de zaak naar de verwijzende rechter zou worden teruggezonden aangezien het antwoord op de prejudiciële vraag niet meer onontbeerlijk is om het geschil te beslechten.

A.2.2. In ondergeschikte orde zijn de eisende partijen voor de verwijzende rechter van mening dat artikel 70, tweede lid, van het Wetboek der successierechten, rekening houdend met het arrest van het Hof nr. 162/2011 van 20 oktober 2011, de Grondwet schendt.

A.3.1. De Waalse Regering heeft een memorie van tussenkomst ingediend, waarin zij in eerste instantie aanvoert dat de prejudiciële vraag niet ontvankelijk is bij ontstentenis aan een voldoende precieze identificatie van de categorieën van personen die te dezen in het licht van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie zouden moeten worden vergeleken.

A.3.2. Voor zover het zou gaan om een identieke behandeling van categorieën van personen, gaat het volgens de Waalse Regering om personen die zich niet in een zodanig verschillende situatie bevinden dat zij verschillend zouden moeten worden behandeld.

In ieder geval is het verantwoord dat de Staat zich verzekert van de effectieve inning van de successierechten.

A.3.3. Met betrekking tot het arrest van het Hof nr. 162/2011 van 20 oktober 2011 wijst de Waalse Regering erop dat het in die zaak ging om een vergelijking van de erfgenamen met een begunstigde van een levensverzekering, wat te dezen niet het geval is.

- B -

B.1. Artikel 70 van het Wetboek der successierechten bepaalt :

« De erfgenamen, legatarissen en begiftigden zijn tegenover de Staat aansprakelijk voor de rechten van successie of van overgang bij het overlijden en voor de interesten, ieder voor het door hem verkregene.

Bovendien, zijn de erfgenamen, algemene legatarissen en begiftigden in de nalatenschap van een rijksinwoner samen aansprakelijk, ieder in verhouding van zijn erfdeel, voor de gezamenlijke rechten en interesten verschuldigd door de legatarissen en begiftigden onder algemene titel of onder bijzondere titel. Deze regel is niet van toepassing op de rechten en interesten verschuldigd op de in artikel 37 voorziene nieuwe aangiften, wanneer het op hen niet berust deze aangiften in te leveren ».

B.2. Rekening houdend met het gegeven dat de verwerende partij voor de verwijzende rechter verklaart af te willen zien van de toepassing van het in het geding zijnde artikel 70, tweede lid, van het Wetboek der successierechten in de zaak voor de verwijzende rechter, is er aanleiding om de zaak terug te zenden naar de verwijzende rechter, opdat hij in het licht van dat nieuwe gegeven oordeelt of de prejudiciële vraag nog een antwoord behoeft.

Om die redenen,

het Hof

zendt de zaak terug naar de verwijzende rechter.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 11 mei 2016.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

E. De Groot